

3 grudnia 2009 roku weszło w życie Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z 23 października 2007 roku dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70¹. Jednocześnie nadal nie weszła w życie polska Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym².

Fot. Marek Piekara

JĘDRZEJ KLATKA
Radca prawny KZK GÓR,
Kancelaria Radców Prawnych
Klatka i Partnerzy

Koniec przetargów w komunikacji miejskiej?

Jedną z kwestii o największym praktycznym znaczeniu, a jednocześnie jedną z najbardziej kontrowersyjnych, jest dopuszczalność zlecenia usług przewozowych z pominięciem procedur przetargowych. Czy po wejściu w życie Rozporządzenia 1370 gminy mogą zlecać usługi przewozowe bez przetargu? Zanim przeanalizujemy przepisy Rozporządzenia 1370 musimy spojrzeć na ten problem z szerszej perspektywy. Swobodny przepływ usług oraz konkurencja na rynku wewnętrznym są naczelnymi zasadami Unii Europejskiej³. Aby realizacja tych zasad była możliwa, niezbędny jest zakaz dyskryminacji⁴ oraz eliminowanie sytuacji mogących zakłócić swobodną i uczciwą konkurencję. Temu celowi służą Dyrektywy UE dotyczące zamówień publicznych⁵ oraz polska ustawa – Prawo zamówień publicznych⁶. Trzeba więc podkreślić, że stosowanie procedur przetargowych jest zasadą, a nie wyjątkiem. Wyjątkiem będą sytuacje, kiedy dopuszczalne okaże się udzielenie zamówienia z pominięciem procedur przetargowych, przy czym – zgodnie z podstawową zasadą interpre-

tacji przepisów prawa – wyjątki należy interpretować ściśle, a nie rozszerzająco⁷.

Na wstępie należy przedstawić, w ujęciu chronologicznym, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczące konieczności stosowania dyrektyw o zamówieniach publicznych przy zleceniu zadań wykonawcom zależnym od zamawiającego.

Najpierw, w wyroku z 18 listopada 1999 roku ETS orzekł, że „przepisy (dyrektywy o zamówieniach publicznych) mają zastosowanie w wypadku, w którym podmiot zamawiający, taki jak organ lokalny, planuje zawarcie na piśmie, z podmiotem formalnie od niego odrębnym i niezależnym, jeśli chodzi o podejmowanie decyzji, odpłatnej umowy⁸”. Z tezy tego orzeczenia jasno wynika, że ETS dopuścił udzielenie zamówienia bez przetargu, jeżeli wykonawcą zamówienia ma być podmiot zależny od zamawiającego, przy czym owa zależność musi być tak silna, że podpisywanie umowy jest zbędne.

Swobodny przepływ usług oraz konkurencja na rynku wewnętrznym są naczelnymi zasadami Unii Europejskiej. Aby realizacja tych zasad była możliwa, niezbędny jest zakaz dyskryminacji oraz eliminowanie sytuacji mogących zakłócić swobodną i uczciwą konkurencję

Fot. Karolina Migdał-Regiż

Następnie, w wyroku z 11 stycznia 2005 roku ETS potwierdził, że „przepisy (dyrektywy o zamówieniach publicznych) mają zastosowanie w wypadku, w którym podmiot zamawiający zamierza zawrzeć z jednostką odrębną pod względem prawnym odpłatną umowę”, jednocześnie dopuszczając możliwość uniknięcia przetargu, „gdy władza publiczna sprawuje nad daną jednostką odrębną kontrolę analogiczną do tej, jaką sprawuje nad własnymi służbami”, przy czym posiadanie w spółce komunalnej udziałów, nawet mniejszościowych, przez osoby prywatne, zawsze wykluczają możliwość sprawowania przez instytucję zamawiającą kontroli analogicznej do tej, jaką sprawuje ona nad własnymi służbami⁹. W tym orzeczeniu ETS wskazał więc precyzyjnie, jak silna musi być owa „zależność” spółki komunalnej od zamawiającego, a mianowicie, że zamawiający musi być jedynym współnikiem spółki komunalnej, z wyłączeniem „prywatnych” udziałowców.

Po raz trzeci problem konieczności stosowania dyrektyw o zamówieniach publicznych przy zleceniu zadań wykonawcom zależnym od zamawiającego stanął na wokandzie ETS w 2004 roku¹⁰. W wyroku z 6 kwietnia 2006 roku ETS potwierdził dotychczasową linię orzecznictwa orzekając, że „art. 43, 49 i 86 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz zasady równości traktowania i niedyskryminacji nie stoją na

przeszkodzie istnieniu przepisów prawa krajowego, które pozwalają organowi publicznemu na bezpośrednie udzielenie zamówienia na świadczenie usług publicznych spółce, w której posiada on całość kapitału, pod warunkiem, że organ publiczny sprawuje nad tą spółką kontrolę analogiczną do tej, jaką sprawuje nad własnymi służbami, i spółka ta prowadzi swoją podstawową działalność wspólnie z organem, który posiada w niej udziały”. W porównaniu z wcześniejszymi orzeczeniami, w tym wyroku pojawił się nowy wymóg prowadzenia działalności wspólnie z zamawiającym oraz wymóg, aby zwolnienie z procedur przetargowych wynikało z przepisów prawa krajowego. ETS doprecyzował także, że „jeżeli spółka komunalna jest „otwarta”, choćby w części, na udział kapitału prywatnego, to nie można uznać jej za „wewnętrzną” strukturę świadcząca usługi publiczne w imieniu jednostki samorządu terytorialnego posiadającej w niej udziały¹¹”.

Orzeczenie ETS z 6 kwietnia 2006 roku było szeroko komentowane, także w polskiej literaturze¹². Zarówno D. Sześciło, jak i G. Lang wskazali na pierwszeństwo prawa europejskiego przed prawem polskim, i – co za tym idzie – konieczność uwzględniania interpretacji ETS. Dlatego – ich zdaniem – „organy jednostek samorządu terytorialnego powinny zachowywać daleko idącą ostrożność przy powierzaniu swoim spółkom komunalnym zadań o charakterze użyteczno-

ści publicznej z pominięciem procedur udzielania zamówień publicznych”.

Przed przystąpieniem do dalszych rozważań należy przedstawić kilka przepisów obowiązujących w Polsce. Otóż zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o samorządzie gminnym¹³ „w celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami”. Z kolei art. 2 pkt. 13 Prawa zamówień publicznych¹⁴ jasno wskazuje, że zamówienia publiczne są umowami zawieranymi między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. Następnie zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej „Gmina może powierzyć wykonywanie zadań z zakresu gospodarki komunalnej¹⁵ osobom fizycznym, osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, w drodze umowy na zasadach ogólnych, z zastosowaniem przepisów o zamówieniach publicznych (...)”.

Uważna lektura przytoczonych wyżej przepisów prowadzi do wniosku, że zadania publiczne gmina może wykonywać sama (poprzez utworzone w tym celu własne jednostki organizacyjne nieposiadające odrębnej osobowości prawnej) albo może je „powierzać w drodze umowy”. Literalna wykładnia art. 3

ust. 1 Ustawy o gospodarce komunalnej nie pozwala na wyciągnięcie wniosku o dopuszczalność „powierzenia bez umowy”.

Jednak miasto Luboń uznało, że powierzanie zadań z zakresu gospodarki komunalnej spółkom komunalnym (które są wymienione w art. 2 ustawy o gospodarce komunalnej) nie podlega prawu zamówień publicznych i zaskarżyło do WSA, a później do NSA, decyzję Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, w której odmówił on zatwierdzenia trybu zamówienia z wolnej ręki¹⁶. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 11 sierpnia 2005 roku orzekł, że prawo zamówień publicznych „nie ma zastosowania do przypadków powierzenia przez gminę utworzonej przez nią jednostce organizacyjnej wykonywania zadań użyteczności publicznej drogą aktu kreującego tę jednostkę organizacyjną, albowiem w takiej sytuacji wykonywanie owych zadań nie wymaga zawarcia umowy. Podstawą powierzenia wykonywania tych zadań jest akt organu gminy powołujący do życia tę jednostkę i określający przedmiot jej działania”¹⁷.

Wyrok NSA był podstawą kolejnych rozstrzygnięć wojewódzkich sądów administracyjnych¹⁸ i został szeroko skomentowany, przy czym głosy aprobujące stanowisko NSA były równie liczne, jak krytyczne¹⁹. Dla potrzeb dalszych rozważań nie ulega wątpliwości, że NSA dopuścił możliwość pominięcia przetargu tylko, gdy „powierzenie zadań” nie następuje „w drodze umowy”, która to umowa – według NSA – jest zbędna.

W mojej ocenie nie da się pogodzić dosłownego brzmienia art. 3 ust. 1 Ustawy o gospodarce komunalnej (gdzie mówi się o powierzeniu zadań w drodze umowy) z wyrokiem NSA 11 sierpnia 2005 roku, który dopuszcza powierzenia zadań bez umowy. Jeszcze większe wątpliwości wywołuje stosowanie „metody” wskazanej w wyroku NSA do powierzenia zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt. 4 Ustawy o samorządzie gminnym²⁰. Wątpliwości te nasuwa lektura przepisu art. 18 a Ustawy o transporcie drogowym²¹, zgodnie z którym „przewoźnik wykonujący regularne przewozy osób, poza uprawnieniami pasażerów do ulgowych przejazdów określonymi w odrębnych przepisach, uwzględni także uprawnienia pasażerów do innych ulgowych przejazdów, jeżeli podmiot, który ustanawia te ulgi, ustali z przewoźnikiem, w drodze umowy, warunki zwrotu kosztów stosowania tych ulg”. Ustawa o transporcie drogowym przewiduje więc

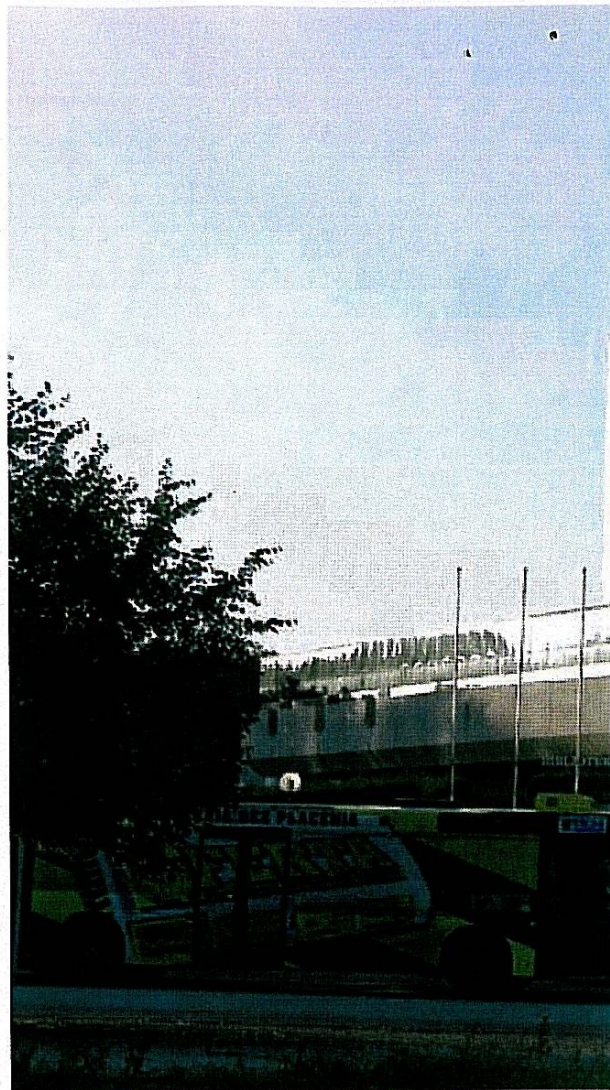
zawieranie umów na wykonywanie usług z zakresu lokalnego transportu zbiorowego, jeżeli przewoźnikowi mają być zwracane koszty stosowania ulg.

W dniu 24 kwietnia 2008 roku rząd przedłożył Sejmowi projekt nowelizacji prawa zamówień publicznych, który przewidywał, że nie będzie się go stosować do zamówień udzielanych spółce komunalnej przez jednostkę lub jednostki samorządu terytorialnego lub związek międzygminny lub związek powiatów²². Zgodnie z projektowaną nowelizacją, aby udzielić zamówienia (czyli zawrzeć umowę – to ważne w kontekście dalszych rozważań) ze spółką komunalną, ta spółka:

- musi być jednoosobową spółką jednostki lub jednostek samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego,
- musi podlegać kontroli jednostki lub jednostek samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego „odpowiadającej kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami organizacyjnymi” oraz
- musi wykonywać zadania własne jednostek samorządu terytorialnego wyłącznie na obszarze tych jednostek lub ich związków lub na obszarze, na którym jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania przekazane jej w drodze porozumienia²³.

Proponowana nowelizacja wywołała burzę w mediach²⁴ i była niejednoznacznie oceniana przez ekspertów²⁵. Ostatecznie na wniosek posła PIS Leonarda Krasulskiego, zgłoszony na posiedzeniu Komisji Gospodarki w dniu 10 sierpnia 2008 roku, posłowie odrzucili rządową propozycję²⁶.

Dlaczego rozwodzę się nad prawem, które nie zostało uchwalone? Należy przypomnieć, że ETS w wyroku w sprawie C-410/04 Associazione Nazionale Autotrasporto Viaggiatori przeciwko miastu Comune di Bari i AMTAB Servizio SpA wymaga, aby zwolnienie z procedur przetargowych wynikało z przepisów prawa krajowego. Tymczasem w ubiegłym roku projekt stosownej zmiany prawa zamówień publicznych został odrzucony przez Sejm! Dokonując wykładni omawianych problemów nie można nie brać pod uwagę tzw. wykładni historycznej. A z niej jasno wynika, że polski rząd podjął próbę znowelizowania polskiego prawa zamówień publicznych zgodnie z linią orzecznictwa ETS oraz, że z woli posłów te propozycje nie stały się obowiązującym prawem.

Tymczasem w najnowszej literaturze można spotkać zarówno wypowiedzi bezkrytycznie wskazujące na to, że po wyroku NSA gminy mogą powierzać zadania swoim spółkom komunalnym bez przetargów²⁷, jak i wypowiedzi wskazujące na to, że problem pozostał nierozwiązany²⁸.

Od 3 grudnia 2009 roku kwestia powierzania wykonywania zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego jest wprost regulowana przez przepis art. 5 Rozporządzenia 1370, który, będąc przepisem szczególnym, znajduje w pierwszej kolejności zastosowanie do zlecania usług przewozowych.

W świetle tego przepisu „właściwy organ” (organizator komunikacji) może samodzielnie wykonywać zadania z zakresu lokalnego transportu zbiorowego (np. poprzez swoją samorządową jednostkę budżetową) albo może wykonywanie tych zadań powierzyć na 3 sposoby²⁹:

- w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (co do zasady), albo
- w drodze koncesji na świadczenie usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, albo
- w drodze tzw. bezpośredniego zawarcia umowy.

Powierzanie zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego w drodze postępowania o udzielenie

Foto: Marcin Pichlarski

Od 3 grudnia 2009 roku kwestia powierzenia wykonywania zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego jest wprost regulowana przez przepis art. 5 Rozporządzenia 1370, który, będąc przepisem szczególnym, znajduje w pierwszej kolejności zastosowanie do zlecenia usług przewozowych

zamówienia publicznego jest zasadą, która musi być stosowana zawsze, wtedy gdy nie zachodzą wyjątki ad. 2 ani ad. 3. To, że przetarg jest zasadą, jasno wynika z art. 5 ust. 3 Rozporządzenia 1370.

Z powierzeniem zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego w drodze koncesji na świadczenie usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego mamy do czynienia, wówczas gdy przewoźnik – operator emituje bilety i ponosi ryzyko ekonomiczne przedsięwzięcia. Wniosek ten wynika z odpowiedniego zastosowania art. 1 ust. 3 Ustawy z dnia 9 stycznia 2009 roku o koncesji na roboty budowlane lub usługi³⁰, zgodnie z którym „koncesjonariusz ponosi w zasadniczej części ryzyko ekonomiczne wykonywania koncesji”. Nie ma więc możliwości powierzenia zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego w drodze koncesji na świadczenie usług w sytuacji, w której organizator komunikacji emituje bilety i płaci przewoźnikom za przejechane wozokilometry, ponieważ wówczas przewoźnicy nie ponoszą „ryzyka ekonomicznego wykonywania koncesji” albowiem otrzymują zapłatę nawet w sytuacji, w której przykładowy autobus nie wiozł żadnego pasażera.

Powierzanie zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego w drodze tzw. „bezpośredniego zawarcia umowy” jest możliwe od 3 grudnia 2009 roku

w przypadku zakłócenia w świadczeniu usług lub bezpośredniego ryzyka powstania takiej sytuacji (art. 5 ust. 5 Rozporządzenia 1370).

Artykuł 5 ust. 2 i 4 Rozporządzenia 1370 przewidują także trzy inne sytuacje, w których jest możliwe „bezpośrednie zawarcie umowy”:

- z podmiotem wewnętrznym (art. 5 ust. 2 Rozporządzenia 1370)³¹ oraz
- na „małe przewozy” to jest przewozy, których średnia wartość roczna szacowana jest na mniej niż milion euro lub które dotyczą świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego w wymiarze mniejszym niż trzysta tysięcy kilometrów rocznie (art. 5 ust. 4 akapit 1 Rozporządzenia 1370) oraz
- z „małym przewoźnikiem”, to jest z przewoźnikiem, który eksploatuje nie więcej niż 23 pojazdy – wówczas dopuszczalne jest „bezpośrednie zawarcie umowy” na przewozy, których średnia wartość roczna szacowana jest na mniej niż dwa miliony euro lub które dotyczą świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego w wymiarze mniejszym niż sześćset tysięcy kilometrów rocznie (art. 5 ust. 4 akapit 2 Rozporządzenia 1370).

Należy jednak zauważyć, że zarówno art. 5 ust. 2, jak i art. 5 ust. 4 Rozporządzenia 1370 rozpoczynają się od słów „o ile nie zabrania tego prawo krajowe”.

Zadania publiczne gmina może wykonywać sama (poprzez utworzone w tym celu własne jednostki organizacyjne nieposiadające odrębnej osobowości prawnej) albo może je „powierzyć w drodze umowy”. Literalna wykładnia art. 3 ust. 1 Ustawy o gospodarce komunalnej nie pozwala na wyciągnięcie wniosku o dopuszczalność „powierzenia bez umowy”.

Ponieważ treść obowiązujących obecnie przepisów prawa zamówień publicznych nie pozwala na jednoznaczne wyciągnięcie wniosku co do dopuszczalności „bezpośredniego zawarcia umowy” w sytuacjach wskazanych w art. 5 ust. 2 i 4 Rozporządzenia 1370, należy raczej zalecać ostrożność w powierzaniu zadań w tym trybie. Kiedy wejdzie w życie projektowana Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym, będzie ona miała, jako przepię szczególny, pierwszeństwo przed prawem zamówień publicznych. Ponieważ projektowana ustawa zawiera w art. 20 ust. 1 pkt. 1, 2 i 3 wyjątki, o których mowa w art. 5 ust. 2 i 4 Rozporządzenia 1370 – nie ulega wątpliwości, że po wejściu w życie Ustawy o publicznym transporcie zbiorowym prawo krajowe nie będzie zabraniało bezpośredniego zawarcia umowy w tych sytuacjach, skoro samo wyraźnie będzie na to zezwalać.

Po 3 grudnia 2009 roku, kiedy to weszło w życie Rozporządzenie 1370, jednostki samorządu terytorialnego nadal mają obowiązek powierzać zadania z zakresu lokalnego transportu zbiorowego w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (co do zasady).

Bez przetargu można powierzyć te zadania:

- zawierając umowę o koncesji na usługę w trybie Ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi z przewoźnikiem, który będzie emitował bilety i ponosił ryzyko ekonomiczne przedsięwzięcia, albo
- zawierając umowę „bezpośrednio” w nadzwyczajnej sytuacji zakłócenia w świadczeniu usług lub bezpośredniego ryzyka powstania takiej sytuacji w trybie art. 5 ust. 5 Rozporządzenia 1370.

W pozostałych przypadkach powierzenie zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego wymaga zorganizowania przetargu, choć po wejściu w życie Ustawy o publicznym transporcie zbiorowym powierzenie zadań bez przetargu będzie możliwe także w sytuacjach wskazanych w art. 20 ustawy. □

¹ Dz. Urz. UE L 2007 r. Nr 315 poz. 1.

² Najnowsza wersja projektu ustawy z 15.10.2009 r. jest opublikowana pod http://bip.mi.gov.pl/pl/bip/projekty_aktow_prawnych/projekty_ustaw/ustawy_inne/ust_publicz_transp_zbiorowy/pk_projekt_kprm_15.10.pdf.

³ Art. 3 ust. 1 lit. c/ oraz g/ Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Dz. U. 2004 r. Nr 90 poz. 864 z późn. zm.

⁴ Zob. art. 12 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

⁵ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych Dz. Urz. UE L 2004 r. Nr 134 poz. 1 z późn. zm. oraz dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi Dz. Urz. UE L 2004 r. Nr 134 poz. 114 z późn. zm.

⁶ Tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 223 poz. 1655 z późn. zm.

⁷ L. Morawski, Wykładnia w orzecznictwie sądów – komentarz, Dom Organizatora Toruń 2002 r., str. 253.

⁸ Sygnatura C-107/98, znana w literaturze jako „sprawa Teckal”.

⁹ Sygnatura C-26/03 w sprawie miasta Halle i RPL Recyclingpark Lochau GmbH.

¹⁰ Sygnatura C-410/04 w sprawie Associazione Nazionale Autotrasporto Viaggiatori przeciwko miastu Comune di Bari i AMTAB Servizio SpA.

¹¹ Zob. teza 32 wyroku.

¹² Zob. komentarz Dawida Sześciło w: „Samorząd Terytorialny” 2008 r. Nr 6 str. 73-77 oraz Grzegorz Lang, Nie zlecać zadań bez przetargów, w: „Rzeczpospolita” z 15.11.2005 r.

¹³ Dz. U. 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.

¹⁴ Dz. U. 2007 r. Nr 223 poz. 1655.

¹⁵ Dz. U. 1997 r. Nr 9 poz. 43.

¹⁶ W świetle obowiązujących wówczas przepisów zastosowanie trybu wolnej ręki wymagało zatwierdzenia przez Prezesa UZP.

¹⁷ Sygnatura II GSK 105/05 <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/F9D258D257>.

¹⁸ Zob. wyrok NSA w Warszawie z 10.11.2005 r. sygn. akt III SA/Wa 2445/05 <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/FF224B07B8>.

¹⁹ Zob. krytyczna glosa Ryszarda Szostaka w: „Samorząd Terytorialny” 2006 r. Nr 1-2 str. 139-145 oraz aprobująca glosa Zbigniewa Czarnika w: „Samorząd Terytorialny” 2006 r. Nr 5 str. 74-80. Także Sławomir Wikariak w „Rzeczpospolitej” z 15.05.2006 r.

²⁰ Np. uchwała Rady Miejskiej w Jaworznie nr XXXI/430/2009 z 26.03.2009 r. powierzająca zadania z zakresu lokalnego transportu zbiorowego Spółce komunalnej Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej sp. z o. o. w Jaworznie.

²¹ Dz. U. 2007 r. Nr 125 poz. 874 z późn. zm.

²² Druk nr 471.

²³ Projektowany art. 4 pkt. 12 Prawa zamówień publicznych w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt. 2 lit. b/ noweli.

²⁴ S. Wikariak, *Uprzywilejowana pozycja spółek komunalnych*, w: „Rzeczpospolita” z 27.02.2008 r.; M. Mazurek, J. Pawelec, *Zamówienia publiczne: Nieuprawniona dzika karta dla spółek komunalnych*, w: „Rzeczpospolita” z 7-8.06.2008 r.

²⁵ Zob. opinia Aleksandry Soltyskińskiej z 11.06.2008 r. zlecona przez Biuro Analiz Sejmowych oraz opinia r. pr. Mariana Mazurka z 12.05.2008 r. sporządzona na zlecenie Polskiej Izby Gospodarki Odpadami w Warszawie.

²⁶ Zob. biuletyn z posiedzenia Komisji Gospodarki z 10.06.2008 r. nr 742/VI.

²⁷ Opinia prawna „Zlecenie spółkom komunalnym przez jednostki samorządu terytorialnego wykonywania zadań własnych” w: <http://www.uzp.gov.pl/zagadnienia-terytorialne/prawo-polskie/opinie-prawne/aktualne/> oraz Wioletta Kępka, *Jak bez przetargu zlecić zadania spółce komunalnej*, w: „Gazeta Samorządu i Administracji” z 10.11.2008 r. Nr 23 str. 43-44.

²⁸ B. Madaj-Lorek, P. Moryc, *Udzielanie zamówień spółkom samorządowym*, w: „Wspólnota” z 22.11.2008 r. Nr 47 str. 50-51.

²⁹ Zob. też M. Gawrychowski, *Samorząd ma trzy możliwości zlecenia świadczeń publicznych usług transportowych*, w: „Gazeta Prawna” nr 103 z 30.05.2008 r.

³⁰ Dz. U. 2009 r. Nr 19 poz. 101.

³¹ Zapraszam do lektury mojego artykułu na temat pojęcia „podmiotu wewnętrznego” w kolejnym numerze „Komunikacji Publicznej”.